

DE POSTRYDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Het abonnement is bepaald op 7 fr. binnen de stad. 8 fr. buiten de stad.
Een blad afzonderlijk, 20 centiem.
De aankondigingen, per drukregel, 15 centiem.
De reclamen, per drukregel 25 centiem.

De Postrijder verschijnt s' dingsdags, s' donderdags en zaterdags.

Men schrijft in te Tongeren bij M. COLLEE, boekdrukker uitgever van dit blad, groote markt, 20, en bij alle postdirecteurs.

Alle toezending van brieven, annoucen, geld, enz., moet gefrankeerd zijn.

TONGEREN, DEN 26 APRIL.

Doode hand.

Op voorstel van den heer Thomissen, lid onzer tweede Kamer, is het ministerie der binnenlandse zaken op 16 december 1864 belast geworden met het maken eener statistiek, waarin opgegeven zou zijn geworden de hoeveelheid onroerende goederen in België, door de doode hand getroffen, dat is te zeggen, toebehoorende aan gestichten, het recht van eigendom genieuende.

Deze statistiek is een dezer dagen, door den heer Van den Peereboom aan de Kamer medegedeeld geworden.

Volgens dit verslag, heeft België een uitgebreidheid van 2,945,516 hectaren grond.

De kloosters, kerkfabrieken, bisdommen, seminariën en fondatiën van beurzen, bezitten allen tezamen, eene hoeveelheid van 28,456 hectaren, waarvan de kerkfabrieken alleen eene hoeveelheid van 23,293 hectaren en de kloosters eene hoeveelheid van 805 hectaren; dus allen tezamen omtrent 1% van den geheelen inhoud.

In geld gerekend, en de hectaren aan 5,000 franken, is de belgische grond waard eene som van 14,727 miljoen 580 duizend franken;

En de 28,456 hectaren der kerkfabrieken, seminariën, kloosters, enz., hebben eene waarde van 142 miljoen 280 duizend franken;

De 805 hectaren, door de kloosters alleen bezeten, insgelijks aan 5000 frs de hectaar gerekend, brengen ons tot eene som van 4 miljoen 25,000 franken kapitaal.

Zoo dat de kloosters in België, in onroerende goederen met de doode hand geslagen, een kapitaal bezitten van 4 miljoen 25 duizend franken.

Veranderst men — iets wat zeker overdreven is — dat die goederen volstrekt niets opbrengen; dat hunne waarde heel en al voor de maatschappij verloren gaat; dan komen wij, gerekend aan 5% tot een jaarlijks verlies van 201 duizend 250 frs aan de maatschappij door de doode hand der kloosters berokkend.

201 duizend 250 frs, omtrent 1/4 miljoen 's jaars, terwijl het budget van oorlog eene jaarlijksche somme vermindert van 70 miljoen frs, dat is 300 maal meer dan de doode hand der kloosters.

En nogtans hebben onze doctrinaires, zoogezegde liberalen, nimmer den moed, de doode hand des legers van 't vaderland af te keeren, en houden zij al hunne vermalde ijdingen tegen de doode hand der kloosters.

Belachelijke comédie!

En zeggen dat ons keizerscorps dom genoeg is geweest, om gedurende 30 jaren en meer, gansch onze politiek op de klooster kwestie te doen draaijen, als of daar het gevaar of de redding van België in lag, en niet in de al of niet verzorging deralgemeene volksbelangen.

Wel is waar, is ons bevoorrechtigd keizerscorps de natie niet; want waar bleef dan onze aloude naam van gezond oordeel, waar het vlaamsche volk alom voor geroemd wordt?

Het is meer dan tijd dat het volk eindelijk in 't genot trede zijner rechten en zich moete met zijne eigene zaken.

De zaken van 't Land, men vergeete het niet, zijn de zaken van elkeen.

In de Kamers beschikt men over onze personen en over onze goederen; en wij zouden het recht niet hebben, die beschikkers te noemen en hun rekening te vragen over hunne doenwijze!

De exploitatie der natie door eenige duizenden begunstigten moet een einde nemen!

Waarom wordt de wijne ontlast en het bier en de jenever immer met nieuwe lasten getroffen?

Waarom wordt het zout met zware lasten geslagen?

Waarom moet het kind van den werkman zijne schoonste jaren in de kazernen doorbrengen?

Waarom wordt er zoo weinig gedaan voor 't lager onderwijs?

Omdat het volk zelf zijne zaken niet en doet. Wil het volk zich voortdurend laten uitbuiten door onze officiële wereld?

Of wil het volk recht en rechtvaardigheid voor allen?

Het volk heeft slechts te willen: en wat het wil, kan het.

Het volk heeft slechts zijne donderende stem te doen hooren, en die stem zal aan de clericale en liberale comedianten den mond stoppen, en een einde stellen aan eene politiek die spot met de belangen der natie, wanneer de belangen haror behamels en volgelingen volaan zijn.

(Vrije Woord)

Landbouw. — Veepest.

M. de gouverneur van Limburg roept de aandacht der gemeente-besturen op den volgenden omzendbrief van den Minister van binnenlandse zaken:

Brussel, den 16 april 1866.

Mijnheer de Gouverneur.

Ik heb van verscheidene zijden reclamatiën ontvangen aangaande het weiden van het vee aan de andere zijde der grenzen. Om te beloften dat dezelve vernieuwd worden, verzoek ik u degenen uwer bestierden welke zulks kan aangebelangen te verwittigen, dat het besloten is, met gemeen overleg van het Departement van Landsmiddelen en dat van binnenlandse zaken, dat op geheel de grens van het Noorden en van het Oosten, van aan Santvliet (Antwerpen) tot aan Gemmenich (Luik), het weiden zal verboden worden zoo wel aan het vee dat Belgische eigenaars zouden willen leiden op het Neêrlandsch grondgebied als aan datgene hetwelk Neêrlandsche eigenaars zouden begeeren op Belgisch grondgebied te brengen. Dit besluit is noodzakelijk om het bedrog te voorkomen en het land te bevrijden tegen eenen nieuwen inval der rundveest. Het rondleiden op de overzijde der grens zal maar gedoogd zijn voor de trekruilbesten die gebruik worden tot het beakkeren der landen, onder de voorwaarden vastgesteld bij § 7 der onderaardrichting den 13 februarij uitgeschreven en achtervolgens het Koninklijk besluit van 8 derzelfde maand, en zoo lang de aanstekende tijphus zich niet zal veropenbaren in de gemeenten waar de landen gelegen zijn, of in de nabuurschap.

Gelief, Mijnheer de Gouverneur, deze beslissing ter kennis te brengen van degenen uwer bestierden welke dezelve aangaat en waken dat dezelve striktelijk uitgevoerd worde.

De Minister van binnenlandse zaken,
(Get.) ALP. VANDENPEEREBOOM.

Zondag zijn de kiezerslijsten van wege der regering aangeplakt geworden. De reclamatiën moeten voor den 7 mei ingediend worden.

— De Gouverneur der provincie Limburg noodigt de openbare besturen en bijzonderlingen, welke vragen aan den provinciaal-raad zouden wenschen voor te stellen, int dezelve, zoodra mogelijk, aan het Gewestelijk bestuur te Hasselt te doen toekomen, opdat deze voortgeen onderzocht en met de noodige inlichtingen tot beslissing aan de vergadering worden voorgedragen.

De vragen die te laat zouden gedaan zijn, zullen tot de zitting van het volgende jaar uitgesteld worden.

— Op de linie van Hasselt-Eindhoven is zaterdag 's morgens, tusschen Zandhoven en Houtbalen, een trein in volle snelheid van de rails geloopt. Gelukkiglijk is de keten die het stoomtuig aan de andere wagens vastreichte gebroken, en het stoomtuig alleen heeft zich alzoo in eene moeras geworpen.

— Wij lezen in een dagblad:

Op eenige dagen zijn bijna al de paarden, die zich in de stallen van M.M. Hoebars-Baouen en C. suikerfabrikant te Velm, bevonden, van het snot aangetast geworden en er van gestorven. Op den datum 17, waren er reeds met minder dan negentien paarden afgemaakt. D'zelfden dag heeft men er nog vijf andere moeten afmaken. Van het groot getal paarden dat hij bezat, blijven er hem nog slechts zes over! En zelfs vrees men dat de gouvernementens-veers in 't kort zal genoodzakt zijn de toelating te vragen om de overblijvende ook af te slaan. De toegang tot de stallen is striktelijk verboden.

Men kent de oorzaak van deze schrikkelijke ziekte niet. De schade wordt op 18,000 franken berekend.

— Den 19 april, ten 4 uren namiddag, is er te Overpeit, ten gehuchte Heesakker, brand ontstaan, waardoor een huisje, toebehoorende en bewoond door den daglooner Joannes-Michaël Neyens, met al wat er zich in bevond in asch is g-legel geworden. De veroorzaakte schade is begroot op 650 franken.

Niets wat er tegen brand verzekerd. De oorzaak van dit onheil wordt aan onvoorzichtigheid toegeschreven.

— De nabalsering van het lijk des kunstschilders Wiertz heeft 4,000 fr. gekost; de begrafenis 1446.78; de onkosten voor ziekte 266.35; voor het leggen der zegels, het maken van den inventaris en andere kwade onkosten 4276.87. Dus alles tezamen 10,000 fr. hetwelk ons nog al veel schijnt te zijn.

De Kamer vraagt een degelijk krediet om die onkosten te dekken. Daarenboven vraagt zij nog een krediet van 75,000 fr., voor het behoud derschildderijen en beeldhouwkeren van Wiertz.

— In Finland doen de vrouwen den telegrafdienst. Een dagblad meldt dat zij een uniform gekregen hebben hetwelk zeer zonderlijk is. Het bestaat in een zwart lakenen kamisol, met fluweelen kraag en omslag, met gel afgelegd, vergulde koperen knopen en lederen gordel

met gesp, op welke twee bliksemstralen elkaander kruisen.

Het bovenste gedeelte van haar lijf alzoo uitgedoscht zijde, mogen de dames-telegraphisten lange of korte rokken dragen gerecept of ongerecept en van kleur gelijk zij verkiezen.

— Men leest in den Bucks Advertiser: « Te Breckhills bij eenen pachter van den heer Duncombe, is een lam dat zeven wel gemaakte beenen heeft. Het lam is nu zeven weken oud en gaat naar behoeft op vier poten, zich nu van deze dan van gene behoevende; het is een schoon en zeer gezond lam.

— EENE SAALSTER ZONDER HANDEN. — Een hooftgansche meisje, ter wereld gekomen zonder handen, te Oedenburg, en tans 20 jaar oud, geeft sedert eenigen tijd zonderlinge voorstellingen te Berlijn.

De mond van dit meisje vervult de diensten welke de handen doorgaans verrichten. Zij naait, breidt, maakt de schoonsste en fijnste preetwerpen, tezeit zelfs eene naald en maakt knopen, het alles met de tong, zonder moeijelijkheid en zonder hulp van iemand.

Een gedeelte der alhier vermaardigde voorwerpen is bestemd voor openbare tentoonstellingen.

— DE GROOTSTE SUKERETERS VAN DE WERELD. — Het verbruik van suiker bij de verschillende natiën is nog al heel verschillend.

De egyptische schijnt de grootste suikereter te zijn van de wereld, terwijl men tegenover hem den oostersrijker als den kleinsten doet optreden. In Engeland verbruikt men gemiddeld 18 kilo suiker per hoofd; in de Vereingde-Staten 14 kilo; in Frankrijk 6 kilo; in de Staten van den Zollverein 4 kilo; in Oostenrijk 3 kilo.

Gedurende 1864 beliep in Amerika het verbruik van ruwen suiker van allen aard tot 121,000 tonnen; in 1865 begreke zulks het cijfer van 212,000 tonnen. Deze cijfers stellen eenen aangroei daar van 70.0 per jaar.

Duitschland.

Geschied tusschen Oostenrijk en Pruisen.

Parijs, den 23 april.

Over het algemeen blijven de berichten uit Duitschland vredebevond; ook in deze hoofdstad heerscht het gevoelen dat de oorlog tusschen Oostenrijk en Pruisen ten minste verwijderd is; doch de pessimisten zien donkere onweerswolken, vooral aan den Zudenhemel, zich samenvakken, en voorspellen een nieuw onweder in Italië, dat zich bewapent en reeds de hand uitsteekt om eindelijk Venetië bij zich in te lijven.

Indedaad zijn de laatste tijdingen uit Weenen onrustbarend aangaande de gezondheid van Italië, en Oostenrijk zou reeds het bevel hebben gegeven zijne legermacht in het Lombardisch-Venetiaansche koninkrijk op den oorlogsvoot te brengen onder het opperbevel van den aarts-herzog veldmaarschalk Albrecht. — Niets ontbrektaan de donkere voorspellingen: Garibaldi heeft Caprera verlaten en ergo, er moet iets gebrayven worden; er moeten nieuwe plannen voor eenen aanval tegen Venetië op handen zijn.

Daar Italië volgaarne in toebel water zou vissen, zal niemand betwijfelen; een oorlog tegen Pruisen zou Oostenrijk in het nooden de handen zoo vol werk geven, dat zijne zunderlijke bezettingen daardoor noodwendig minder sterk verdeeld zouden zijn, en de Italianen schoner spel zouden hebben en eene poging te beproeven ter schaking immer zoo laag en teer beoogden *Venezia la bella*.

Maar de laatste berichten uit Berlijn bevestigden dat de Pruisische regering het laatste voorsel van Oostenrijk ter wederzijdsche ontwapening aanvaard, en beloofd heeft aanstonds het voorbeeld van Oostenrijk te zullen volgen. O.k hebben de heren pessimisten ter Beurze maar weinig invloed gemaakt met hunne nieuwe oorlog-geruchten, en men beschouwt de quasi bewapening in Italië, even als de reis van generaal Govone uit Florence naar Berlijn, slechts als kunstgrepen om Oostenrijk schrik aan te jagen, en Pruisen's geheime inzichten te bevoordeelen.

Italië.

EEN ZONDERLING NATUURVERSCHYNSSEL. — AANZIENLIJKE VERWOESTINGEN. — In eene briefwisseling uit Venetië treffen wij het verhaal aan van het volgende zonderling natuurverschijnsel welk aanzienlijke verwoestingen na zich heeft gesleept:

« Sedert lang was men bezig met een artizaanschen put (sprongput) te bouwen in eenen kleinen hof, toebehoorende aan de bronwerf St-Agnes, gelegen in de Darsoduo-wijk, te Venetië. De werkheden waren reeds 50 meters diep in den grond.

» In den namiddag van 11 april, op het oogenblik dat de werkheden den arbeid hadden opgeschorst, hoorde men eensklaps een onderaardsch gerucht, even als hetgene welk gewoonlijk eene aardbeving komt aankondigen.

» De put begon een waterstraal uit te werpen zoo hoog als een huis en zoo dik als de opening van de put zelve.

» De put bleef water uitwerpen, tot dat het onderaardsch gedruisch eens zoo krachtig werd, en alsdan was het water vergezeld van rookende en gazachtige zelfstandigheden, welke in groote massa's neêrvielen op de daken der naburige wooningen.

» De bedienden en soldaten der politie snelden toe, even als de ingemetseld der stad. In een oogenblik erkende men al het ernstige van het dreigende gevaar.

» De straatweg zakte in, de vloestoffen stroomden de huizen binnen, de muren derzelve scheurden van een, de kerk St-Agnes borst van onder tot boven.

» De soldaten, de politie en de keerders der stad, maakten openingen om het water eenen uitocht te geven; de inwooners van 32 huizen, welke dreigden in te storten, werden genoodzaakt dezelve te verlaten.

» Men gelukte een hen allen te redden.

» Intusschen ging de put zonder ophouden voort met zijne stoffen uit te werpen tot 11 1/2 ure 's nachts.

» Men heeft de natuur nog niet kunnen bepalen van de stoffen, welke zwartachtig zijn en met asche vermengd schijnen, en eenen geur verspreiden even als eene verstikkende gasstof.

» Men denkt dat deze verschijnselen moeten toegeschreven worden aan de uitzettingskracht der gasstoffen, welke sameengeperst tusschen de grondlagen, eenen doortocht gevonden hebben langs de opening van den put.

» De burgerlijke ingemetseld hebben overal in de omstreken der bronwerf de gazbekken doen uitdienen, en tot nader bevel zullen dezelve niet meer mogen aangesteken worden.

» De waterworp was zoo krachtig geweest, dat hij de hoogte had bereikt van den toren der kerk Der Gesunti, welke zich in de nabijheid bevindt.

Ru-land.

Men verneemt, dat de sluipmoordenaar, die gepoogd heeft den Keizer van Rusland van het leven te berooven, tot den laggen adelstand behoort, en na de emancipatie der lijfgeenen zijne bezittingen heeft verloren.

Men zegt dat de moordenaar 24 jaren telt; zijn naam is tot heden niet bekend gemaakt. De redder van den Keizer heet Joseph Iwanoff Kommissarow; hij telt 25 jaren, is sedert drie jaren gehuwd en heeft een dochterje van 18 maanden. De Keizer heeft zijnen redder in den eerlijken adelstand verheven. Hij zal eene nationale belooning erlangen voor den zoo gewichtigsten dienst, welken hij aan het keizerlijk huis en aan Rusland heeft bewezen. Men verneemt dat de Keizer, den sluipmoordenaar aangrijpende, hem deze woorden toevoegde: « Wat heb ik u gedaan, dat gij mij om het leven poogt te brengen? » welke vraag niet werd beantwoord.

De gelukkige redder van 's Keizers leven werd aanstonds in een rijtuig overgevoerd naar het Winterpaleis, werwaarts de Keizer zich begaf om aan de Keizerin persoonlijk mede te deelen wat er gebeurt was. De Keizerin bedankte met tranende oogen Kommissarow, die op zijne beurt moest vertellen, hoe hij naar stad was gekomen om God te bedden in de kapel bij 't houten huizeken van Peter den Groote, en bij toeval langs den Zomertuin kwam, alwaar hij eene volksverzameling zag die den Keizer toespichtte.

Nocht den Keizer gezien hebberde, begaf hij zich derwaarts, toen een persoon hem ter zijde duwde, een pistool onthaalde en op de Keizer makte. Ontsteld en verschrikt, slaakte hij een kreet en sloeg den arm des moordenaars derwijze omhoog, dat de kogel boven 's Keizers hoofd weg vloog.

De Rijksraad was juist vergaderd toen de Keizer met Kommissarow binnen kwam; de leden diër hooge vergadering en de paleis-officieren wenschten allen den Keizer geluk, die hun zijnen redder voorstelde, en dezen tot den adelstand verhefte.

Een algemeen hurrah bejegende 's Keizers woorden, en op staanden voet opende men eene inschrijving, welke aan Kommissarow eene aanzienlijke fortuna zal verschaffen. Geheel de keizerlijke familie is God gan bedanken in de hoofdkerk van Kasan, alwaar een plegtige Te Deum is gezongen. De stad was 's avonds schitterend verlicht en men zong vroegdeliederen op de straten.